

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA MÜZİK TARİHİ ŞERİDİ İLE MÜZİK TARİHİ EĞİTİMİ

“Müziği Tarihiyle Birlikte Öğretmek”

Rıdvan TÜRKEKUL*

GİRİŞ: Hepimiz, çevremize baktığımız zaman, gördüğümüz her şeyin bir tarihinin olduğunu farkındayız. Taktığımız kravatın, cebimizdeki mendilin, gözlüğün, sandalyenin aklımıza gelen her şeyin bir tarihi vardır. Kullandığımız nesnelere bize ulaşana kadar kim bilir nasıl bir tarihsel süreç geçirmiştir. Artık kalın kitapları dolduran makro tarih dönemi kapanmış, modern tarih anlayışı mikro tarihe yönelmiştir.

Tarih deyince aklımıza sadece savaşlar, kılıç sesleri, anlaşmalar, bunların sebepleri, sonuçları gelir. Ama Tarih bu kadar basit değildir. Tarih bir kültürdür. Tarihi bilmek bir birikimdir. Ancak tarihin neresini öğreneceğimizi veya öğreteceğimizi biz belirlemeliyiz. Tarihin sonsuzluğu içerisinde kaybolacağımıza, onu ilgi alanımızla sınırlamalı, ilgi alanımızdaki o kavramı öğrenirken, onu tarihiyle beraber öğrenmeliyiz. Bence tarihin insana kazandırdığı kültür burada başlar.

Tarihin bir kültür olduğundan bahsettik. Hiç şüphesiz kültürün en önemli ögesi “MÜZİK” tir. Bizim işimiz de müzik eğitimciliği olduğuna göre, eğitim basamaklarının her aşamasında “MÜZİĞİ TARİHİ İLE BİRLİKTE ÖĞRETMEK” ilk hedefimiz olmalıdır. Böylece gündelik müzik eğitiminden ve sıradanlıktan kurtulabiliriz.

Daha somut bir örnekler; eğer bir müzik öğretmeni “Okul” (Daha dün annemizin...) şarkısını öğretiyorken, birkaç kelime de olsa “Mozart’ın 12 Çeşitlemesi”nden ve bunu fırsat bilip birkaç eserinden bahsetmiyorsa sıradanlaşmaktan kurtulamaz. Bir keman öğrencimize kemanın bugünkü şeklini hangi tarihte aldığını söylememiz bize bir şey kaybettirmez, ama kalıcı bir iz bırakabilir.

“Müziği Tarihiyle Birlikte Öğretmek” kavramı çok hoş. Ancak müzik eğitiminde yeni bir ufuk açacağını düşündüğüm bu yöntemi uygulayabilmek için yeni, yaratıcı eğitim materyallerine ve yöntemlerine gereksinimimiz var. Bu müfredat ve bu müzik kitaplarıyla bir yere varılamayacağı ortada. O zaman tüm müzik öğretmenleri kollarını sıvamalı, yeni araçlar ve yöntemler üretmelidir.

Şimdi sizlere üzerinde 2 yıldır çalıştığım ama hala bitmediğini düşündüğüm “Müzik Tarihi Şeridi”ni tanıtacağım. “Müziği Tarihiyle Birlikte Öğretmek” için çok yararlı bir araç.

* TED Kdz.Ereğli Koleji Vakfı Özel Okulları

MÜZİK TARİHİ ŞERİDİ:

AMAÇ: Öğrencilerin Türk ve Dünya müziğinde var olan önemli dönüm noktalarını bilmelerini sağlamak. Öğrencide merak uyandırmak ve bilgiye yönelmesini sağlamak. (İlk telli çalgılar, İlk nota yazımı, İlk Çokseslilik,..... İlk Piyano, Bağlama,.....İlk Türk Operası, İlk Bale.....ve 20.yy çağdaş müzik akımları...vb)

PROBLEM DURUMU: Biz müzik öğretmenleri amaçlarda belirtilen bilgileri birbirinden kopmadan ve öğrencileri sıkmadan vermede hep zorlandık. Bu konular çok zormuşçasına müfredatımızda değişik yıllara kopuk kopuk dağıtılmış durumda. Üstelikte Türk Müziği ve Batı Müziği Tarihi birbirinden çok kopukmuş gibi bir karmaşa içersinde anlatılmaya çalışılmakta. Öğrencinin Arp ile Çeng'in aynı dönemlerde kullanılmış olduğunu bilmesi, Mozart o inanılmaz eserlerini bestelerken İtri'nin de ne büyük eserler verdiğini öğrenmesi, Avrupa'da Ortaçağ'da din dışı müzik yasaklanırken Türkler'de müziğin tedavi aracı olarak kullanılır olduğunu kavraması sağlanamamaktadır.

YÖNTEM: 2 yıldır Müzik Tarihi Şeridi üzerinde çalışmaktayım. “Müzik Tarihi Şeridi”ni 1 metreye 6 metre boyutunda büyütüp okul koridoruna astım. Bu şeritte Dünya ve Türk Müziği Tarihi bilgileri bir birine paralel olarak, ayrı ayrı ve daha çok görsel öğelerle yer almaktadır. Öğrenci müzik alanındaki ilkleri, önemli bestecileri, eserleri, akımları ve bunları destekleyen resimleri tarihleriyle görebilmektedir. Renkli, ilginç fotoğraf ve resimler onların ilgilerini çekmekte, inceleme gereksinimi hissetmelerini sağlamaktadır. Ancak daha iyi incelemeleri için de farklı ölçme araçları üretip, kullanmaktayım. Örneğin tarih şeridi üzerinden çıkardığım kısa cevaplı 90 soruyu, her öğrenciye 4-5 soru gelecek şekilde sınıf içersinde dağıtmaktayım. Öğrencilerden bu soruların yanıtlarını tarih şeridinden bulmalarını istemekteyim. Hatta soruları dağıtırken tombala oyununu kullanmam öğrencilerde büyük bir heyecan yarattı. Beklediğimden çok daha iyi sonuçlar aldım. Şu anda bu yöntemle öğrencilerimin büyük bir çoğunluğu Beatles'in bütün üyelerini tanıyor, Ali Ufki'yi biliyor, Mısır nota yazısını ilgiyle inceliyorlar. Bugünkü notaların yaratıcısı kabul edilen Guido De Arezzo'yu tanıyor. Dahi keman yapımcısı Stradivarius'a ilgi duyuyor. Stradivarius kemanlarının sırrını merak ediyor.

Ayrıca Müzik Tarihi Şeridi üzerindeki bilgileri içeren, sınıflar arası bilgi yarışması da öğrencilerin Müzik Tarihi Şeridini yoğun bir şekilde kullanmalarını sağlamıştır.

“Müzik Tarihi” hakkında sayısız kaynak bulunan bir konudur. Her müzik öğretmeni içeriğini kendi belirlediği bir Müzik Tarihi Şeridi hazırlayabilir. Ancak unutulmamalıdır ki bu panoda uzun bilgiler değil konu başlıkları yer almalıdır. Meraklı öğrenci Müzik Tarihi Şeridi üzerinde gördüğü ve ilgisini çeken bir konu başlığı hakkında daha ayrıntılı bilgiye ulaşmak istiyorsa bunu kütüphanelerden ve internetten yararlanarak başarabilir. Okul duvarındaki ögenin bilgi yüklü değil, bilgiye yönlendirici olması önemlidir.

Bir okulun koridor duvarında kapsamlı bir Müzik Tarihi Şeridi olduğu sürece bu şeridi öğrencilerin kullanması için çok çeşitli yöntemler bulunabilir.

Eğitim sadece sınıf içersinde yapılan bir eylem değildir. Okulun koridorlarında başlamalı, öğrenci teneffüste dolaşırken, okul duvarlarında yer alan ve gözüne ilişen görsel öğelerle bilgisine bilgi katabilmelidir. Bunun için tüm fırsatlar değerlendirilmelidir.

Bu yöntemi olanağı olan bütün okullar kullanmalıdır.

SONUÇ:

Müziği Tarihiyle Birlikte Öğretelim.

Bunun için yeni araçlar ve yöntemler üretelim.

Öğrenciyi her fırsatta kültürün içine batıralım. Onun içinden her çıktığında üzerine bulaşmış birkaç şey kalabilsin.

MÜZİK TARİHİ ŞERİDİ FOTOĞRAFLARI

Müzik Tarihi Şeridi Fotoğrafi-1

Müzik Tarihi Şeridi Fotoğrafi-2

Müzik Tarihi Şeridi Fotoğrafi-3

Müzik Tarihi Şeridi Fotoğrafi-4